

**Συνέντευξη του Διευθύνοντος Συμβούλου της Italgas κ. Paolo Gallo στο euro2day.gr και τον δημοσιογράφο κ. Γιώργο Φιντικάκη**

**Gallo (Italgas): Λάθος μια νέα ενεργειακή υπερεξάρτηση της Ευρώπης**

**Τα τελευταία χρόνια, οι εξελίξεις στην ενέργεια καθορίζονται όλο και περισσότερο από τη γεωπολιτική. Τι μαθήματα έχουμε πάρει για να βελτιώσουμε την ενεργειακή μας ασφάλεια;**

Επειτα από δύο πολέμους μέσα σε μια τριετία, αυτόν στην Ουκρανία που συνδυάστηκε με τη μεγάλη ενεργειακή κρίση και την κλιμάκωση των εντάσεων στη Μέση Ανατολή, με έως τώρα μικρές ευτυχώς επιπτώσεις στις αγορές, το μήνυμα είναι σαφές.

Στην εποχή της γεωπολιτικής αστάθειας όπου ζούμε, η ενεργειακή ασφάλεια δεν είναι δεδομένη. Δεν ξέρουμε πότε θα συμβεί η επόμενη κρίση, ξέρουμε όμως ότι θα μπορούσε να συμβεί οποιαδήποτε στιγμή. Χρειάζεται, επομένως, να είμαστε προετοιμασμένοι για να αντιμετωπίσουμε τυχόν επιπτώσεις στην αγορά του φυσικού αερίου.

Τα προαπαιτούμενα για να το καταφέρουμε είναι δύο. Τόσο να εξασφαλίσουμε πλουραλισμό πηγών πέραν του ενός προμηθευτή, όσο και να επιταχύνουμε την κατασκευή νέων υποδομών. Αυτό σημαίνει ανάπτυξη υποδομών που να καλύπτουν το 200% των αναγκών, όχι μόνο το 100%. Όποιος ακολουθεί αυτή τη συνταγή, ό,τι και να συμβεί, θα μπορεί να μεταβεί από τη μία υποδομή στην άλλη ή από τον ένα προμηθευτή στον άλλο.

**Επομένως, λέτε ότι βλάπτει η υπερεξάρτηση από ένα και μόνο προμηθευτή, όποιος και αν είναι αυτός. Το καταλαβαίνω σωστά;**

Είναι λάθος να αντικαταστήσουμε την εξάρτηση από τη Ρωσία με υπερεξάρτηση από έναν άλλο προμηθευτή. Στη πράξη αυτό σημαίνει ότι καλό είναι να αγοράσουμε περισσότερο LNG από τις ΗΠΑ, ωστόσο πρέπει να αυξήσουμε και τις εισαγωγές μέσω των αγωγών αερίου που συνδέουν την Ιταλία με τη Βόρεια Αφρική. Το ίδιο ισχύει με τους τερματικούς σταθμούς της Ελλάδας, στη Ρεβυθούσα και την Αλεξανδρούπολη, που θα πρέπει να δέχονται LNG από πολλούς προμηθευτές. Σε κάθε περίπτωση, όποιος δε διαθέτει κάποιο από τα δύο στοιχεία που σας προανέφερα (υποδομές, πολλοί προμηθευτές), θα κινδυνεύσει όταν θα έρθει η επόμενη κρίση, η οποία θα έρθει αναπόφευκτα.

**Το σημερινό γεωπολιτικό τοπίο ευνοεί τις μεγάλες επενδύσεις σε ενεργειακές υποδομές ή η ευρύτερη ασάφεια λειτουργεί ανασταλτικά;**

Κάποιοι μπορεί να πιστεύουν ότι η γεωπολιτική ασάφεια δεν είναι το καλύτερο μομέντουμ για γιγαντιαίες επενδύσεις όπως αυτές που χρειάζεται το ενεργειακό σύστημα της ΕΕ.

Λάθος. Δίχως νέες υποδομές δεν θα αποκτήσουμε ούτε ανθεκτικότητα απέναντι στις επόμενες κρίσεις, ούτε ενεργειακή ασφάλεια. Ασφαλώς οι επενδύσεις δεν θα είναι έτοιμες αύριο. Αλλά κάποτε πρέπει να τις ξεκινήσουμε και αυτό έπρεπε να είχε συμβεί χθες. Αρα, ναι, η άμεση έναρξη μεγάλων επενδύσεων στις ευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές είναι θέμα υπαρξιακό για την ΕΕ.

**Σε πρόσφατο έγγραφο του ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας, μιλούσε για τις συστημικές προκλήσεις που θα προκύψουν για τα δίκτυα που κυριαρχούνται ολοένα και περισσότερο από**

**ΑΠΕ κατά τη διάρκεια μεγάλων περιόδων μειωμένης «πράσινης» παραγωγής. Ποια η γνώμη σας για την πολιτική του ταχύ εξηλεκτρισμού που προωθεί η Κομισιόν;**

Δεν είναι θέμα άποψης, αλλά τεχνικής εφικτότητας. Είτε αρέσει σε κάποιους, είτε όχι, το μπλακ άουτ της Ισπανίας μας έδειξε ότι η βιωσιμότητα ενός συστήματος ηλεκτροδότησης που στηρίζεται αποκλειστικά στις ΑΠΕ είναι τεχνικά ανέφικτη.

Η ενεργειακή μετάβαση είναι μια σύνθετη διαδικασία που τα τελευταία χρόνια έχει παρεμποδιστεί από απλοϊκά αφηγήματα και ιδεολογικές προκαταλήψεις, όπως αυτές που κυριαρχούν ακόμη και σήμερα στις Βρυξέλλες.

Δεν υπάρχει μια μόνο καθολική συνταγή, όπως υποστηρίζουν πολλοί στη Κομισιόν για την επίτευξη του στόχου της απαλλαγής από τον άνθρακα. Δεν υπάρχει μία μόνο πορεία προς την ενεργειακή μετάβαση.

**Εννοείτε ότι η Κομισιόν, για ιδεολογικούς λόγους, προτάσσει κάποιες τεχνολογίες έναντι άλλων, παρ' ότι αυτές οι τελευταίες είναι αξιόπιστες και δοκιμασμένες, όπως το φυσικό αέριο;**

Μπορείτε να το πείτε κι έτσι. Στην ενεργειακή μετάβαση μπορεί κανείς να φτάσει μέσα από ένα σύνολο στρατηγικών, τις οποίες αγνοούν όσοι έχουν ιδεολογικές εμμονές. Τόσο μέσα από τις υπάρχουσες τεχνολογίες που είναι διαθέσιμες στην αγορά όσο και μέσα από αυτές που θα ακολουθήσουν: Από τις εξελίξεις στην τεχνητή νοημοσύνη έως τη ταυτόχρονη χρήση των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου. Από το υδρογόνο μέχρι τα βιοκαύσιμα, χωρίς να αποκλείονται οι ήδη καθιερωμένες λύσεις.

Σας μιλώ για ένα λαβύρινθο επιλογών, ευκαιριών αλλά και συχνά λύσεων που οδηγούν σε αδιέξοδο, όπως τις περιγράφω στο βιβλίο μου «Out of the Maze», τις οποίες πρέπει οι ηγεσίες να έχουν τα αντανakλαστικά να εντοπίζουν εγκαίρως. Και όπως κάθε λαβύρινθος, έτσι και αυτός ενέχει τον κίνδυνο να μην βρει κανείς διέξοδο αν αφεθεί να τον καθοδηγήσουν η ιδεολογία και οι ανέξοδες υποσχέσεις.

Συνοψίζοντας, σήμερα έχουμε περισσότερο παρά ποτέ ανάγκη από μια σαφή πυξίδα για να πλοηγηθούμε ανάμεσα στα δόγματα και την πραγματικότητα, την πολιτική και την οικονομία, μακριά από τον λαβύρινθο των ψευδαισθήσεων που κυριαρχούν σε μεγάλο τμήμα της ευρωπαϊκής γραφειοκρατίας και ηγεσίας.

**Το θέμα της πλήρους απεξάρτησης από το ρωσικό αέριο που προβλέπει το σχέδιο της Κομισιόν προκαλεί αντιδράσεις από χώρες όπου το μερίδιο του παραμένει υψηλό. Στην Ελλάδα κινείται άνω του 40%. Ανάμεσα στα προαπαιτούμενα που θέτει η Αθήνα είναι η απεξάρτηση να συμβεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην αυξηθούν οι τιμές. Ποια η γνώμη σας;**

Κοιτάξτε, κάποτε η Ιταλία ήταν και αυτή ένας μεγάλος εισαγωγέας ρωσικού αερίου με μερίδιο 40%. Σήμερα, αυτό αντιστοιχεί σε λιγότερο του 5% επί των συνολικών μας εισαγωγών. Τα ποσοστά είναι μικρά και σε ευρωπαϊκό επίπεδο - η συμμετοχή του ρωσικού αερίου κινείται πλέον στο 13% - επομένως η ΕΕ δεν ανησυχεί. Κατανοώ ότι η ΝΑ Ευρώπη και η Ελλάδα αποτελούν μια ξεχωριστή περίπτωση, την οποία η Κομισιόν θα πρέπει να λάβει υπόψη της. Σε ό,τι αφορά τις τιμές, τόσο το ρωσικό, όσο και κάθε άλλης πηγής αέριο, όταν εισέρχεται στην ευρωπαϊκή αγορά ακολουθεί τις διακυμάνσεις του δείκτη TTF στο Άμστερνταμ. Και αν ο δείκτης διαμορφώνεται πολύ χαμηλά, μπορεί να μη βρεθεί πρόθυμος προμηθευτής να σας πουλήσει αέριο.

Από εκεί και πέρα, γνωρίζω τις ανησυχίες αρκετών εταιρειών ότι θα καταλήξουν στα δικαστήρια με την Gazprom, η οποία θα εγείρει θέματα αποζημιώσεων πολλών εκατομμυρίων, αν «σπάσουν» μακροχρόνια συμβόλαια. Το ευρωπαϊκό ωστόσο δίκαιο θα υπερισχύσει των συμβάσεων. Αρκεί η τελική πρόταση της Κομισιόν να παρέχει ισχυρές νομικές εγγυήσεις ότι μια απαγόρευση εισαγωγών δεν θα εκθέτει τους αγοραστές στο κίνδυνο πιθανών αξιώσεων για αποζημιώσεις.

**Τα αποτελέσματα για το πρώτο εξάμηνο της Italgas δείχνουν EBITDA στα 857,8 εκατ. ευρώ (αύξηση 27,8%), με το περιθώριο στην Ελλάδα να ανέρχεται στο 75%. Είστε ικανοποιημένοι από την επέκταση του δικτύου της Επαι στην Ελλάδα;**

Πράγματι, οι οικονομικοί, χρηματοοικονομικοί και λειτουργικοί δείκτες για το πρώτο εξάμηνο αντικατοπτρίζουν την ενοποίηση του ομίλου 2i Rete Gas που πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο του 2025 και η τάση ανάπτυξης που ξεκίνησε το 2017 συνεχίζεται.

Στη περίπτωση της Ελλάδας, το επενδυτικό πρόγραμμα στα εγχώρια δίκτυα διανομής αερίου, ύψους 1 δισ ευρώ μέχρι το 2030, προχωρά κανονικά, η φετινή χρονιά αναμένεται να κλείσει με ένα ρυθμό 50.000 νέων συνδέσεων (από 31.000 πέρυσι), ένα αρκετά ρεαλιστικό στόχο που μεταφράζεται σε ένα μέσο όρο 150 την ημέρα.

Στην Ελλάδα εφαρμόζουμε ευρέως αυτό που κάποιος αποκαλούν «μοντέλο Σαρδηνίας», που αφορά σε έργα υποδομών LNG μικρής κλίμακας στην ελληνική επικράτεια, με στόχο την έλευση του φυσικού αερίου σε περιοχές που δεν συνδέονται άμεσα με το βασικό δίκτυο αγωγών φυσικού αερίου.

Ο στόχος παραμένει και αφορά τη κατασκευή μέχρι το 2030 περισσότερων από 3.000 χιλιομέτρων νέου δικτύου, με στόχο οι καταναλωτές να αυξηθούν σε πάνω από 900.000, από άνω των 600.000 σήμερα.

**Ποια είναι η περιοχή με τη ταχύτερη διείσδυση, που δείχνει το μεγαλύτερο ενδιαφέρον για νέες συνδέσεις φυσικού αερίου;**

Η Θεσσαλονίκη, που παρά την πολύ υψηλή διείσδυση σε ποσοστό κοντά στο 70%, το ενδιαφέρον για νέες συνδέσεις συνεχίζεται με αμείωτο ρυθμό. Στην Ιταλία κινούμαστε στο 92%, ωστόσο το 70% είναι αξιοσημείωτο. Σκεφτείτε ότι στην Αθήνα, η διείσδυση κινείται μεταξύ 35%-40%.

Εκτιμώ ότι η εξήγηση για τη διαφορετική συμπεριφορά των δύο πόλεων, είναι πρώτον, η πολιτική της προηγούμενης εταιρείας, αυτής που ήταν πριν από εμάς ο αποκλειστικός διαχειριστής και διανομέας φυσικού αερίου στην περιοχή της Αττικής και δεύτερον, το πιο κρύο κλίμα στη Θεσσαλονίκη, που λειτουργεί ενισχυτικά ως προς το ενδιαφέρον.

Συνοψίζοντας, η Επαι EDA είναι μια εταιρεία με ισχυρά θεμέλια. Η επέκταση του δικτύου προχωρά πολύ ικανοποιητικά και το EBITDA βρίσκεται σήμερα περίπου στο 75% έναντι του 80% στην Ιταλία. Είναι μια διαφορά που οφείλεται κυρίως στα διαφορετικά μεγέθη και είναι μάλλον απίθανο να καλυφθεί πλήρως.

**Πώς βλέπετε τη πορεία ανάπτυξης του βιομεθανίου πανευρωπαϊκά και φυσικά στην Ελλάδα;**

Κοιτάζοντας τη μεγάλη εικόνα, η διείσδυση του βιομεθανίου φτάνει το 25% σε αγορές όπως η Ιταλία, η Γαλλία, η Γερμανία και η Ολλανδία. Δυστυχώς, στην Ελλάδα δεν υπάρχει ακόμα παραγωγή.

Το βιομεθάνιο είναι μια πραγματική ευκαιρία για τη χώρα, τόσο για τη βιώσιμη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών και των τοπικών κοινωνιών, όσο και για να αναπτυχθεί ένα μοντέλο κυκλικής οικονομίας. Είναι μια πλήρως ανανεώσιμη πηγή ενέργειας, απόλυτα συμβατή με την ενεργειακή μετάβαση, καθώς η ίδια η διαδικασία παραγωγής του περιλαμβάνει την αφαίρεση του CO<sub>2</sub>. Σκεφτείτε ότι τα οφέλη για την Ιταλία από τη κυκλική οικονομία ανέρχονται σε 2,3 δισεκατομμύρια ευρώ.

Το πρώτο βήμα έγινε με τη πρόσφατη ψήφιση του νόμου για το βιομεθάνιο και το υδρογόνο, ωστόσο χρειάζονται να γίνουν και άλλα βήματα, με τον συντονισμό όλων των ενδιαφερόμενων μερών, προκειμένου η ελληνική αγορά να αποκτήσει ένα ολοκληρωμένο και σαφές πλαίσιο για την ανάπτυξη των ανανεώσιμων αερίων.

Χρειάζεται να δοθούν κίνητρα στους υποψήφιους επενδυτές και τους παραγωγούς βιοαερίου που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για την μετατροπή των μονάδων τους και την παραγωγή βιομεθανίου. Πρόκειται συνήθως για μικρούς διαχειριστές με περιορισμένους οικονομικούς πόρους. Για τον λόγο αυτό, απαιτείται στήριξη όσον αφορά τις κεφαλαιουχικές δαπάνες, όπως έχει γίνει σε Ιταλία, Γαλλία και αλλού.

Τα δίκτυα φυσικού αερίου που διαχειρίζεται η Εναση στην Ελλάδα είναι απολύτως έτοιμα να την υποδοχή και διανομή βιομεθανίου. Και σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη της θυγατρικής μας, το παραγόμενο βιομεθάνιο στην Ελλάδα θα μπορούσε να διοχετευθεί σε κοντινά δίκτυα, χωρίς να απαιτούνται μεγάλες επενδύσεις.

### **Προ μηνός συνάψατε μια συμφωνία με την Εθνική Τράπεζα και τα Γενικά Αρχεία του Κράτους για την ψηφιοποίηση ιστορικού αρχειακού υλικού; Τι ακριβώς αφορά;**

Αφορά την ψηφιοποίηση πολύτιμων και μοναδικών αρχειακών τεκμηρίων που συνδέονται με την ιστορία του τομέα του φυσικού αερίου και της ενεργειακής βιομηχανίας στην Ελλάδα, τα οποία φυλάσσονται στο Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας.

Η καινοτομία έγκειται στη χρήση των μοναδικών τεχνολογιών για την ψηφιοποίηση έντυπου αρχειακού υλικού και αντικειμένων που έχουμε αναπτύξει εδώ και χρόνια στο εργαστήριο ψηφιακού μετασχηματισμού Italgas Heritage Lab. Το πρώτο βήμα της διαδικασίας αφορά τη φωτογράφιση του εγγράφου και το δεύτερο, τη μετατροπή του μέσω ενός software σε PDF υψηλής ποιότητας, με αποτέλεσμα ένας τεράστιος όγκος αρχειακού υλικού να γίνεται προσβάσιμος, όχι μόνο στους ερευνητές, αλλά σε κάθε ενδιαφερόμενο.

Τέτοιο project ψηφιοποίησης ήταν αυτό που ξεκινήσαμε το 2023 για λογαριασμό του Teatro Regio στο Τόρινο, ένα από τα παλαιότερα θέατρα στην Ιταλία. Το project περιλάμβανε περίπου 5.000 αφίσες και σχεδόν 2.000 σκίτσα σκηνικών και κοστούμιών. Το υλικό αυτό ψηφιοποιήθηκε με εικόνες εξαιρετικά υψηλής ανάλυσης έως και 100 gigapixel, προσφέροντας στο κοινό μια μοναδική εμπειρία, που διαφορετικά θα ήταν διαθέσιμη μόνο στους ειδικούς. Το ίδιο θα κάνουμε με το υλικό των Γενικών Αρχείων του Κράτους και του Ιστορικού Αρχείου της Εθνικής Τράπεζας. Πρόκειται για εμβληματικές πρωτοβουλίες και ελπίζω να ακολουθήσουν κι άλλες. Η γνώση δεν πρέπει να είναι διαθέσιμη στους λίγους.

